

Číslo: 3113/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 23. 05. 2022 do 25. 05. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Pribinova 123/19, Nováky	
Zriaďovateľ	Mesto Nováky

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Viera Pechová, riaditeľka školy

Mgr. Martina Mišurová, zástupkyňa riaditeľky školy

Mgr. Eva Kiabová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 3113/2021-2022 zo dňa 17. 05. 2022
inšpekciu vykonali:

Mgr. Eva Šedivá, školská inšpektorka, ŠIC Trenčín

PaedDr. Ingrid Luknárová, školský inšpektor, ŠIC Trenčín

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKcie

Práca pedagogického asistenta (PA) so žiakmi so zdravotným znevýhodnením (ZZ)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná na štátnej plnoorganizovanej základnej škole (ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. V školskom roku 2021/2022 školu bolo zriadených 19 tried, ktoré navštevovalo spolu 396 žiakov, z nich sa na 1. stupni v 8 triedach vzdelávalo 124 žiakov a v 11 triedach 2. stupňa 272 žiakov. Proces výchovy a vzdelávania zabezpečovalo 27 učiteľov a 4 vychovávateľky školského klubu detí. Kontrolovaný subjekt mal zriadený inkluzívny tím tvorený riaditeľkou školy, zástupkyňami riaditeľky školy, školskou špeciálnou pedagogičkou a 7 PA pre žiakov so ZZ. Štyria PA boli financovaní na plný (100%) úväzok z normatívnych finančných prostriedkov, jeden na 75 %, jeden na 60 %. Na financovanie jedného PA boli využité Európske štrukturálne a investičné fondy, ktoré škola získala v rámci národného projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov 1, 2“. Riaditeľka školy v rozhovore uviedla, že počet PA pracujúcich so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) je nepostačujúci a k zabezpečeniu optimálnych podmienok výchovy

a vzdelávania by bolo potrebné ich počet navýšiť. Škola na základe odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie¹ žiadala finančné prostriedky na osobné náklady pre 19,46 PA.

Na 1. stupni ZŠ sa formou školskej integrácie vzdelávalo 7 žiakov so ZZ, 4 z nich mali prideleného PA. V *druhom ročníku* pomáhal PA pri prekonávaní bariér žiakovi s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS) a žiakovi chorému alebo zdravotne oslabenému, v *treťom ročníku* PA poskytoval podporu žiakovi s NKS a vo *štvrtom ročníku* 1 žiakovi s NKS.

Na 2. stupni ZŠ sa vzdelávalo 40 začlenených žiakov so ZZ, 25 z nich mali prideleného PA. V *piatom ročníku* poskytovali PA podporu 2 žiakom s vývinovými poruchami učenia (VPÚ) 4 žiakom s poruchami aktivity a pozornosti (PAP) a 1 žiakovi chorému alebo zdravotne oslabenému, v *šiestom ročníku* 1 s VPÚ, 2 žiakom s s PAP a 1 s NKS, v *siedmom ročníku* pomáhal PA pri prekonávaní bariér 3 žiakom s VPÚ a jednému s PAP, v *ôsmom ročníku* s 3 žiakmi, ktorí mali diagnostikované VPU a dvaja PAP; v *deviatom ročníku* pracovali PA so 4 žiakmi, z toho 2 mali diagnostikované VPU a dvaja PAP.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z analýzy dokumentácie

Škola vypracovala *Inkluzívny plán školy*, ktorý obsahoval informácie o zameraní jej aktivít v priebehu prezenčnej i dištančnej formy vzdelávania. Metodické orgány - metodické združenie (MZ) a predmetové komisie (PK) efektívne pracovali, zaoberali sa výchovnými a vzdelávacími problémami žiakov so ŠVVP. PA sa zúčastňovali na ich činnosti podľa prezenčných listín. PA mali pracovnej zmluve spracovanú náplň práce, kde boli popísané činnosti vyplývajúce z ich pracovnej pozície, ktoré boli zamerané najmä na priamu a bezprostrednú prácu so žiakmi so ŠVVP, uľahčovanie ich adaptácie na školské prostredie, poskytovanie pomoci pri prekonávaní bariér, participovanie na mimovyučovacích aktivitách (výlety, exkurzie, záujmová činnosť) a na spoluprácu s rodinou týchto žiakov. O svojej činnosti si PA viedli písomné správy, záznamy o konzultáciách so žiakmi, vypracovávali ich hodnotenie (škálový dotazník) za klasifikačné obdobie ako aj portfóliá žiaka. Zistenia z analýzy predloženej dokumentácie, riadených rozhovorov a z hospitácií potvrdili, že o svojich kompetenciách a úlohách pri práci so žiakmi so ZZ boli PA informovaní v potrebnej miere a svoju činnosť vykonávali v zhode s určenou náplňou práce.

V aktuálnom školskom roku zabezpečila škola v zmysle odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie pre 29 žiakov so ZZ pomoc 7 PA. Riaditeľka v rozhovore uviedla, že PA pracovali s konkrétnym 1 - 4 začlenenými žiakmi v triede podľa určeného rozvrhu vyučovacích hodín. V odporúčaní poradenského zariadenia uviedli, že pre týchto žiakov je prítomnosť stabilného PA nevyhnutná počas celého vyučovania u 21 žiakov s ZZ a ostatní mali prideleného PA v rozmedzí od 50-60 %.

Dokumentácia integrovaných žiakov so ZZ bola kompletná a prehľadná, bola vedená v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Súčasťou návrhov na vzdelávanie žiaka so ŠVVP boli písomné žiadosti zákonných zástupcov o zmenu formy vzdelávania, ich informované súhlasy, správy z diagnostických psychologických a špeciálnopedagogických vyšetrení a aktuálne individuálne výchovno-vzdelávacie programy (IVP). Predložené IVP obsahovali upravené

¹ Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva (SCŠPP) Boženy Němcovej 406/38 Zemianske Kostofany; CPPP a P, Bakalárska 2, Prievidza; Súkromné centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (SCPPP a P), Bojnická cesta č. 47, Prievidza, SCŠPP, Bánovce nad Bebravou; Dobrothrapya s.r.o., M. Falešníka 10, Prievidza; CŠPP, Úzka 2, Prievidza

podmienky, obsah, formy, metódy a prístupy vo výchove a vzdelávaní konkrétneho integrovaného žiaka, informovali o miere poskytovanej odbornej pomoci (intervencie školského špeciálneho pedagóga a logopéda), zabezpečení personálnej podpory (PA) a materiálnych podmienkach a pomôckach (kompenzačné, špeciálne učebné pomôcky)². Všetky kontrolované IVP boli vypracované v súlade s odporúčaniami uvedenými v diagnostických správach a s ich obsahom boli oboznámení zákonní zástupcovia žiakov a všetci vyučujúci, čo potvrdili svojim podpisom. Hospitáciami na vyučovacích hodinách v jednotlivých ročníkoch bolo zistené, že učitelia odporúčania zariadení poradenstva a prevencie vo vyučovacom procese akceptovali.

Zistenia z riadeného rozhovoru s PA

Všetky PA v riadenom rozhovore uviedli, že v škole boli vnímané ako rovnocenné členky pedagogického zboru a ich návrhy a spätnú väzbu k výchovno-vzdelávacím výsledkom žiakov so ZZ vyučujúci vždy akceptovali. PA sa na zasadnutiach pedagogickej rady a na pracovných poradách pravidelne zúčastňovali, čo dokumentovali aj predložené prezenčné listiny, na stretnutiach MZ, PK sa zúčastňovali sporadicky. V rozhovore PA potvrdili, že metodické vedenie, odbornú pomoc a usmernenie im zabezpečovali školské špeciálne pedagogičky, ktoré ich oboznámili s špecifickými potrebami jednotlivých integrovaných žiakov. Usmerňovali ich pri používaní špeciálnych didaktických a učebných pomôcok a priebežne informovali o aktuálnych problémoch žiakov so ZZ. Svojou činnosťou sa podieľali najmä na prekonávaní zdravotných, sociálnych, jazykových aj priestorových bariér žiakov so ZZ v školskom prostredí. Z celkového počtu 7 PA kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti spĺňali všetci. V rozhovore PA uviedli, že sa vzdelávali v problematike týkajúcej sa žiakov so ZZ prostredníctvom prednášok, odborných seminárov, vzdelávaní, metodických dní a workshopov (7PA). Niektorí z nich sa v aktuálnom školskom roku prihlásili na inovačné³ a aktualizácie⁴ vzdelávanie, čo obsahoval aj predložený *Plán profesijného rozvoja*. Priestor na rozvíjanie osvojených a získavanie nových profesijných kompetencií využili na absolvovanie rôznych webinárov⁵, kurzov a interných školení⁶.

Zistenia z priameho pozorovania v triede pri práci PA so žiakmi so ZZ

Výchovno-vzdelávací proces bol z hľadiska činnosti PA sledovaný **12 hospitáciami** na hodinách **slovenského jazyka a literatúry, anglického jazyka, matematiky, geografie**, z toho na **3 vyučovacích hodinách primárneho vzdelávania a 9 vyučovacích hodinách nižšieho stredného vzdelávania**.

Na všetkých vyučovacích hodinách PA podporovali výchovno-vzdelávaciu činnosť konkrétneho žiaka alebo skupiny žiakov so ZZ v bežnej triede ZŠ. PA sa riadili inštrukciami vyučujúcich, poznali svoje kompetencie, rešpektovali názor a rozhodnutia učiteľa a riadili sa jeho inštrukciami. PA poznali silné a slabé stránky žiakov, žiaci so ZZ im dôverovali. Súbežne s vyučujúcimi pracovali so žiakmi a pomáhali im s orientáciou v učebnici alebo v pracovnom

² Učebnice ,pracovné zošity pre žiakov s MP

³ Zvládanie záťažových situácií;

⁴ Ako učiť deti hravo;

⁵ Úloha PA v dištančnom vzdelávaní; Asistent učiteľa v praxi; vzdelávania organizované Centrom včasnej intervencie Trenčín

⁶ Práca PA v našej škole;

zošite, s pochopením zadania úloh. Každá PA poskytovala v nevyhnutnej miere pomoc pri riešení úloh. Žiaci boli aktívne zapojení do procesu učenia sa, pracovali s interaktívnou tabuľou, uplatňovali poznatky v cvičeniach a úlohách. PA pomáhali žiakom pracovať samostatne počas celej hodiny. PA žiakov k aktívnej činnosti motivovali priebežnou verbálnou pochvalou, ktorá bola povzbudením do ďalšej ich činnosti, žiakov podnecovali k práci. PA dokázali žiakov viesť k práci s textom, pracovať s mapou, riešiť úlohy a zadania, pričom zohľadňovali mieru ich ZZ. Počas celej hodiny sa im darilo udržať žiakcu pozornosť, na väčšine sledovaných hodín nebolo potrebné zo strany PA eliminovanie nevhodných prejavov, žiaci rešpektovali dohodnuté pravidlá správania sa. Žiaci so ZZ pracovali s dostupnými učebnými pomôckami, neboli potrebné špeciálne alebo technické pomôcky. PA žiakom na pozorovaných hodinách vytvárali priestor na kontrolu výsledkov vlastnej činnosti, spoločne s nimi overovali správnosť riešení zadávaných úloh, občas si postup skontrolovali aj vyučujúce, ktoré sa priebežne uisťovali o jeho správnosti. Žiaci so ZZ sedeli v lavici s PA, ktoré s nimi pracovali počas celej vyučovacej hodiny, dbali na ich bezpečie a pohodu. Intaktní žiaci boli voči integrovaným žiakom tolerantní, PA im trpezlivo vysvetľovali zadania úloh, odpovedali im na otázky. Boli priateľské, tolerantné a taktné, čo prispelo k pozitívnej a priateľskej atmosfére sledovaných vyučovacích hodín. Negatívom hodín bolo, že vyučujúci ani PA nevytvárali priestor na sebahodnotenie a hodnotenie výsledkov činností žiakov.

Všetky PA mali vytvorené vlastné portfóliá pracovných listov, úloh, zadaní a pomôcok⁷. PA vo vyučovacom procese podľa potreby využívali špeciálne a kompenzačné pomôcky, v prípade nutnosti poskytli žiakovi, malé počítadlo, tabuľkovo spracované nové učivo, číselnú os, tabuľku s násobkou, inú doplnkovú literatúru a pod. Vo vyučovacom procese boli aplikované odporúčania zariadení poradenstva a prevencie. Integrovaní žiaci sa vzdelávali podľa IVP, sedeli prevažne v prvých laviciach, kde s nimi pracovali PA.

Zistenia z rozhovoru s vyučujúcim daného predmetu

Prítomnosť a pôsobenie PA v triede pozitívne hodnotili všetci 6 opýtaní učiteľia. Uviedli, že 83,3 % PA si uvedomovalo svoje postavenie v triede, 100 % PA poznalo silné a slabé stránky žiaka so ZZ, 100 % PA rešpektovalo pokyny a názory učiteľa, 33,3 % PA čakalo na pokyny učiteľa. 83,3 % učiteľov sa vyjadrilo, že s PA v priebehu edukácie súbežne spolupracovali. Opýtaní učiteľia hodnotili PA ako aktívnych (83,3 %) a iniciatívnych (66,7 %).

Viac ako polovica učiteľov (66,7 %) v riadenom rozhovore potvrdila spoluprácu PA pri príprave spoločných vyučovacích hodín aj podkladov a 100 % PA spolupracovalo pri príprave a tvorbe didaktických pomôcok, 66,7 % PA spolupracovalo pri príprave vyučovacieho materiálu.

Ďalej sa 4 učiteľia (66,7 %) vyjadrili, že PA spoluorganizovali činnosť počas vyučovania v súlade s ich pokynmi, pomáhali pochopiť zadanie úloh a preberané učivo (100%) a overovali správnosť riešenia pridelených úloh. Žiakovi pomáhali udržiavať pozornosť vo vyučovacom procese a umožňovali mu pracovať vlastným učebným a pracovným tempom, umožňovali pracovať individuálnym spôsobom. Z vyjadrení ďalej vyplynulo, že 66,7 % PA podporovalo motiváciu žiaka k činnosti, vytvárali mu priestor ku kontrole výsledkov činnosti a oceňovali pozitívne prejavy učenia a správania sa žiaka, (50 %) učiteľov sa vyjadrilo, že PA podporovali samostatnosť a zodpovednosť za výsledky učenia sa. Podľa vyjadrení učiteľov PA na konci

⁷ komunikačné kartičky, doplnková literatúra, MAT, čítacie okienko, čítacia tabuľka, abeceda, detské karty s dychovými cvičeniami, číselná os, tabuľky s násobkou, tabuľky s vybranými slovami, delenie hlások, slovné druhy, pexeso s vybranými slovami;

vyučovacej hodiny poskytovali žiakovi so ZZ spätnú väzbu o napĺňaní cieľov vzdelávania a činnosti, čo bolo hospitáciami pozorované len na niektorých vyučovacích hodinách. Všetci učitelia sa kladne vyjadrili k prítomnosti PA na vyučovacej hodine, k prínosu v edukačnom procese žiakov so ZZ a tiež pri vytváraní pozitívnej a priateľskej atmosféry vyučovania.

1.3 INÉ ZISTENIA

Neboli.

2 ZÁVERY

Škola vytvárala pre výchovu a vzdelávanie žiakov so ZZ vhodné podmienky. Dokumentácia žiakov bola vedená prehľadne bez nedostatkov. Škola žiakom so ZZ v súlade s odporúčaniami zariadení poradenstva a prevencie zabezpečila pomoc PA, poskytovala odborné špeciálnopedagogické intervencie a zaobstarala kompenzačné a špeciálne učebné pomôcky. Zo zrealizovaných rozhovorov s PA a kontroly dokumentácie vyplynulo, že títo vykonávali činnosť vyplývajúcu z ich pracovnej pozície a v súlade s určenou náplňou práce. Pedagogický zbor školy vnímal PA ako rovnocenných partnerov, ich návrhy a spätná väzba k výchovno-vzdelávacím výsledkom žiakov so ZZ boli akceptované. Vo svojej činnosti boli usmerňovaní školskými špeciálnymi pedagogičkami. Svoje profesijné kompetencie týkajúce sa edukácie žiakov so ZZ si rozvíjali účasťou na rôznych vzdelávaníach. PA sa zúčastňovali zasadnutí pedagogických porád a metodických orgánov.

Pozitívny priateľský a trpezlivý prístup PA k žiakom so ZZ na vyučovacích hodinách zabezpečoval podporu korektných vzťahov medzi žiakmi. Bezproblémové správanie sa žiakov so ZZ vytváralo vhodné podmienky na pokojné učenie sa žiakov, atmosféra vyučovania bola na vyučovacích hodinách pokojná a pracovná. PA vo výchovno-vzdelávacom procese koordinovali svoju činnosť s vyučujúcimi, napomáhali žiakom so ZZ s prípravou učebných pomôcok, s pochopením pokynov a zadaní úloh vyučujúcich. Podnecovali aktívne zapojenie sa žiakov so ZZ do plnenia úloh vlastným učebným a pracovným tempom, pomáhali udržať pozornosť žiakov. Monitorovali ich koncentráciu a správanie sa a vo vyučovacom procese. Poskytovali im individuálnu podporu, povzbudením a pochvalou motivovali žiakov k učeniu. Sporadicky bola žiakovi so ZZ zabezpečená relaxačná prestávka. Zlepšenie si vyžaduje oblasť sebahodnotenia žiakov a hodnotenie výsledkov ich činností PA.

Učitelia v riadených rozhovoroch uviedli, že činnosť a prístup PA k žiakom so ZZ bol prínosom v ich edukačnom procese, čo potvrdili aj vedúci pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci školy. PA vzájomnou spoluprácou s učiteľmi a rešpektovaním ich pokynov a požiadaviek pomáhali rozvíjať schopnosti a zručnosti žiakov so ZZ. Na vyučovaní vhodnou motiváciou a adekvátnou pomocou pomáhali žiakom prekonávať prekážky v učení.

Riaditeľka školy sa v rozhovore vyjadrila, že počet pridelených PA bol k počtu a štruktúre žiakov so ZZ nepostačujúci.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- Podporovať sebareflexiu žiaka so ZZ vytváraním priestoru na sebahodnotenie a hodnotením jeho činností PA v závere vyučovacej hodiny
- Zabezpečiť žiakom so ZZ počas vyučovacieho procesu, ak je potrebné, prestávku na oddych

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
2. Zápisnice z pracovnej porady
3. Zápisnice z rokovaní metodických orgánov
4. Plán profesijného rozvoja
5. Plán činnosti PA
6. Správy o činnosti PA
7. Hodnotenie žiaka
8. Návrhy, IVP
9. Písomné odporúčania zariadení poradenstva a prevencie k žiadosti o pridelenie PA
10. Rozvrhy hodín tried
11. Rozvrhy PA
12. Osobné spisy PA
13. Inkluzívny plán
14. Portfóliá žiakov so ZZ
15. Portfóliá PA

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Eva Šedivá

Dňa: 07. 06. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:

Mgr. Eva Šedivá

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Viera Pechová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 09. 06. 2022 v Trenčíne:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:

Mgr. Eva Šedivá

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Viera Pechová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Viera Pechová, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Eva Šedivá, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti